

Kooste toimielimien vastineista liittyen vuoden 2024 arviointikertomukseen

Kunnanhallitus 15.09.2025 § 136
52/00.03.00/2025

Valmistelija

Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä
Puh. 040 7244 603
etunimi.sukunimi@savitaipale.fi

Tarkastuslautakunnan yleishavaintona on esitetty, että tavoitteita on pystytty kytkemään kuntastrategiaan, mutta kehittämistyötä tavoitteiden asettamisen suhteen on jatkettava. Tätä tilaa pyrimme parantamaan valmisteilla olevan kuntastrategiatyön yhteydessä. Tarkastuslautakunta on todennut, että kuntastrategian tulisi näkyä selkeästi tavoiteasetannassa. Tavoitteet on pystyttävä asettamaan jo kuntastrategiatasolla siten, että niihin on selkeästi löydettävissä yhteys talousarviota laadittaessa. Haasteellisinta tässä lienee se, että talousarvion laadinta on usein lakisääteisen tehtävän resurssointia mahdollisimman tehokkaasti niukkenevat tulovirrat (toimintatuotot ja verorahoitus) hyödyntäen. Kuntastrategiavaiheessa olisi pystyttävä tekemään valintoja, joiden perusteella myös niukkuutta pystytään helpommin ohjaamaan. Juustohöylämäisesti leikaten, kuitenkin kaikki entinen säilyttäen ja uudet kunnille asetetut velvoitteet täyttäen voi helposti ajautua sellaiseen tilanteeseen, että kuntastrategiassa asetettu tavoite on käytännössä jokseenkin mahdotonta toteuttaa, tai sen toteuttaminen on vain vähäistä.

Edellisellä valtuustokaudella on joillakin tulosalueilla ollut pitkään usein tilanne, että henkilöresurssit eivät ole mahdollistaneet muuta kuin pakollisten toimien ja "tulipalojen" sammuttamisen. Kuntia, myös Savitaipaletta, ovat rasittaneet useat isot muutokset ylätasolta. Esimerkiksi hyvinvointialueen muodostaminen on heijastunut muutoksiin ruokapalveluiden järjestämisessä. Jatkuvat valtionosuusleikkaukset johtivat vuonna 2024 pidettyihin yt-neuvotteluihin, joilla tähdättiin sopeuttamaan menot tulojen mukaan. TE-uudistus tuli voimaan 1.1.2025. Kuntaa on kohdannut kaksi merkittävää konkurssia (Vanhaintuki, Morova), joilla on selkeästi ollut kunnan henkilöstöä työllistävä vaikutus erilaisten selvittelyjen ja järjestelyjen takia. Näillä kaikilla on ollut oma vaikutuksensa kuntastrategian tavoitteiden toteuttamiseen.

Edelleen tarkastuslautakunta on todennut, että erilaiset kyselyt oli monella yksiköllä nostettu mittariksi tavoitteille, mutta kyselyjä on hyvin vähän toteutettu 2024. Kyselyjen käyttäminen mittarina vaatii tavoitetasojen asettamisen. Kyselyjen jatkotulosten jatkohyödyntämiseen on myös syytä kiinnittää erityistä huomiota. Kyselytulosten tulisi johtaa toimenpiteisiin.

Edellä selostettuun on virkahenkilöstön helppo yhtyä. Osin tilanne kuvastaa kuntastrategian ja tavoitteiden, mutta myös resurssien niukkuuden tilannetta edellisellä valtuustokaudella. Tähän myös pitää kiinnittää erityistä huomiota, kun laadimme seuraavaa kuntastrategiaa.

Tarkastuslautakunta on esittänyt, että jatkossa tavoitteiden toteutumisen selvityksessä tulosalueet ottaisivat kantaa, onko tavoite toteutunut vai ei. Tämä käytäntö otetaan käyttöön, kun laaditaan tilinpäätöstä kuluvalta vuodelta.

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan pyytänyt kiinnittämään erityistä huomiota keltaisella merkittyihin arviointeihin ja kehittämään tavoitteiden asetantaa ja mittaristoa, jotta toteuman arviointi olisi jatkossa mahdollista.

Kunnanhallituksen alainen toiminta:

Yleishallinto, elinkeino ja markkinointipalvelut

Keltaisella merkitty tavoite ruokapalveluiden toiminta on uuden tuottajan kanssa laadukasta ja kustannustehokasta. Sujuva siirto sivistyspalveluihin. Tarkastushavainto: Mitattavaa kustannussäästöä ei ole vielä pystytty todentamaan.

- Toiminta järjesteltiin Saimaan Tukipalvelut Oy:n tuottamaksi pitkälti hyvinvointialueiden muodostamisen seurauksena. Juuri peruskorjattu keskuskeittiö tuotti aiemmin Eksoten ja kunnan tarvitsemat ateriat. Hankintalainsäädäntö asetti yllättäen esteen sille, että jatkossa kunta ei voi suoraan myydä aterioita hyvinvointialueelle. Näin oli uhkana, että hyvinvointialueen ateriat tuotettaisiin esimerkiksi Lappeenrannasta käsin ja kunnalle olisi jäänyt käsiin ylisuuri keittiö henkilökuntineen. Eurojen lisäksi tarkasteltiin myös kokonaislaatua, eli halusimme taata hyvinvointialueella tarvittavien aterioiden lähellä tapahtuvan valmistuksen. Elinvoimanäkökulmasta myös työpaikkojen säilyminen alueella oli tärkeä tavoitteena ollut asia.
- Kunnan ostamien aterioiden osalta selvisi vuonna 2024, että aterioista maksettava hinta ei vaihtelee kulutuksen mukaan kesken vuotta. Tämä oli selkeästi näin sovittu, mutta tieto kunnassa ei ollut kulkenut ateriapalveluiden järjestämistä vastaavalta viranhaltijalta eteenpäin käyttäjien edustajalle. Vuosittainen ateriapalveluhinta määräytyy vuoden loppuun mennessä käytävissä neuvotteluissa ja niissä arvioituissa ateriamäärissä. Maksettava määrä on samansuuruinen joka kuukausi. Tämä menettely jatkuu ainakin vielä vuoden 2025 aikana. Tavoitteena on hioa ateriapalveluiden prosessit mahdollisuuksien mukaan niin tehokkaiksi, että jossain vaiheessa olisi mahdollisuus siirtyä toisenlaiseen hinnoitteluun, jossa poissaolot ilmoittamalla saataisiin myös hintaa alemmaksi. Ateriahintoihin liittyvissä neuvotteluissa on tullut esille, että kuljetuskustannuksilla on merkittävä vaikutus aterian kokonaishintaan. Eli hintaa olisi saatavissa alemmaksi, kun saamme toimintoja kappalemääräisesti vähempiin yksiköihin.
- Tavoitteen asettamisen yhteydessä ei ole ollut riittävästi ymmärrystä tilanteesta ja se heijastuu tavoitteeseen vastaamisessa.

Henkilöstöohjelmaa ja elinvoimaohjelmaa ei ole laadittu hyvin niukkojen henkilöresurssien vuoksi.

- Henkilöresurssit oli sidottu yt-neuvotteluihin ja te-uudistuksen valmisteluun. Henkilöstöpäällikkö on saatu rekrytoitua keväällä 2025. Elinvoimaohjelman osalta työ siirtyy edelleen, koska kunnanjohtaja hoitaa väliaikaisesti myös sivistystoimenjohtajan viran.

YT-menettelyssä edellytetyt säästöt johtivat siihen, että verkkosivujen laajamittaista brändityötä ei ole tehty.

Heikkenevä työllisyystilanne on heijastunut työllisyystilanteen pahenemiseen ja näin ollen tavoitteeksi asetettuja lukuja ei ole saavutettu.

Sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alainen toiminta:

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta 26.8.2025 § 48

Sivistystoimen hallinto

Tavoitteiden asettaminen sidosryhmäyhteistyölle ja hyvä yhteistyö sidosryhmien kanssa ei ole toteutunut ajan puutteen vuoksi. Tätä työtä tulee jatkaa uuden sivistystoimenjohtajan tilalle valittavan henkilön johdolla.

Perusopetus ja lukio

Perusopetuksen tavoite (huom. tämä sama tavoite ja selvitys myös lukion kohdalla) oppisen ja opettamisen mahdollistama toimiva verkko-, digi- ja esitystekniikka ei ole toteutunut kuin vain osittain. Luokkatilojen esitystekniikka ei ollut kaikilta osin yhteensopivaa Meitan laitteiden kanssa. Asiasta pidettiin lukuisia palavereja ja ongelmia pyrittiin ratkomaan yhteistyössä. Lopulta päädyttiin aloittamaan isompi yhteisprojekti ongelmien ratkaisemiseksi. Yhteisprojekti aloitettiin loppuvuodesta 2024 ja päätettiin kesäkuussa 2025. Suurin osa ongelmista on saatu ratkottua. Koulun arkea helpottamaan on palkattu ensi vaiheessa määräaikainen ict-tukihenkilö. Hän on aloittanut 1.8.2025.

Tavoite pätevien opettajien ja koulunkäynnin ohjaajien suhteen osalta lisäselvityksenä annetaan seuraavaa: Pätevien opettajien saaminen etenkin lyhyempiin määräaikaisiin sijaistuksiin on haastavaa. Opettajat eivät ole kiinnostuneita hakemaan määräaikaista paikkaa, mikäli esim. kesälomalta ei makseta palkkaa. Joistain opettajista on pula myös valtakunnallisesti, jolloin Savitaipale sijaintinsa puolesta ei ole aina se houkuttelevin vaihtoehto. Koulunkäynninohjaajissa työaika ja palkkaus on niin pieni, että päteviä hakijoita ei ole. Toisaalta pyrimme työllistämään paikkakuntalaisia alalle.

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut – tavoitteiden toteumat merkitty vihreällä

Vapaa-ajan palvelut – tavoitteen toteuma merkitty vaalean vihreällä, todettu että osallistujamäärätietoja ja palautetietoja ei ole selvitetty.

Vuosittain seurataan tennishallin ja uimahallin kävijämääriä sekä tapahtumien määriä ja osallistujamääriä. Vuonna 2024 esimerkiksi tennishallissa oli 1238 käyttötuntia. Palautekyselyjä ei vapaa-aika tulosalueella pidetty vuonna 2024.

Nuorisopalvelut – tavoitteiden toteuma merkitty vihreällä. Toteumassa on todettu, että työntekijöiden itsearviointi (1-4) keskiarvo oli 2,76. Tarkastuslautakunta oli todennut, että itsearvioinnissa on keskiarvo ollut selkeästi huonompi kuin toimintaan osallistuvien nuorten kysely (1-5) keskiarvo 4,38. Tähän täydennykseksi se tieto, että työntekijöiden itsearvioinnin osalta arviointikriteeristö on tiukka ja nuorisopalveluiden toiminta oli vielä vuonna 2024 kehitteillä uudessa tilanteessa.

Varhaiskasvatus

Sujuva arki/lapset ja nuoret: Laadukas varhaiskasvatus. Tarkastuslautakunta on todennut arviointikertomuksessa, että tavoite on toteutunut osittain. Henkilöstötyytyväisyydestä olisi hyvä antaa tietoa, jos

sellainen on toteutettu. Pätevän henkilöstön osalta on vaikea arvioida, onko 87 % riittävä.

Henkilöstötyytyväisyyskyselyn tulokset on käyty läpi ja avattu talon tiimeissä keväällä 2025. Ideoita henkilöstöltä kerätään, millä tavalla haasteita lähdetään selättämään. Suurimmiksi haasteiksi nähtiin perehdyttäminen, tiedottaminen, vuorovaikutus ja palautteen anto sekä kouluttautumiseen liittyvät haasteet.

Tiedotuskanavina päiväkodin johtajan ja henkilöstön välillä toimivat viikkotiimit, kuukausittaiset vakatiimit ja talojen tiimit sekä työillat kaksi kertaa vuoden aikana.

Perehdyttäminen: henkilöstöpäällikkö kehittää kunnan tasolla yleisen perehdytysohjeen; varhaiskasvatusyksiköissä kasvatusvastaulliset työntekijät perehdyttävät uudet työntekijät arjen työhön. Jokaisesta talosta löytyy perehdytyskansio ja pikaperehdytys-kortit.

Kouluttautuminen/urakehitys: koulutuskalenteri on kunnan tasolla kehitteillä henkilöstöpäällikön toimesta.

Savitaipaleen varhaiskasvatuksen henkilöstön pätevyysprosentti 87% on maalaiskunnan luvuksi kiitettävä. Jokaisessa lapsiryhmässä on päteviä työntekijöitä. Erityisesti esiopetuskelpoisia opettajia on ollut haastavaa rekrytoida.

Viihtyisä Savitaipale, tarkastuslautakunta on todennut, että tavoite on toteutunut osittain. Asiakas- ja henkilöstötyytyväisyyskyselyistä ei ole annettu tietoa. Asiakastytyväisyyskysely tehtiin huoltajille keväällä 2025. Tulokset kootaan alkusyksyn aikana yksiköittäin ja keskustellaan henkilöstön kanssa. Sen pohjalta luodaan tavoitteet jatkoa varten.

Kansalaisopisto – tavoitteiden toteumat merkitty vihreällä

Teknisen lautakunnan alainen toiminta:

Tekninen lautakunta 20.8.2025 § 28

Yhdyskuntapalvelut tulosalueen painopistealueiksi on nostettu ilmastonmuutokseen vastaaminen sekä puistot ja yleiset alueet / viihtyisä Savitaipale.

- Ilmastonmuutokseen vastaamisen mittariksi on määritelty kohdennettujen tehtäväkokonaisuuksien kappalemäärä. Tarkastuslautakunta toteaa tavoitteen saavutetuksi

Puistot ja yleiset alueet / viihtyisä Savitaipale mittariksi on määritelty kohdennetun Webropol- kyselyn toteuttaminen käyttäjille. Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoiteta ei saavutettu.

- Kysely tullaan toteuttamaan vuoden 2025 aikana. Kyselyn toteuttamisen ajankohtaa siirrettiin syystä, että kaikkia alueen saneerattavaksi suunniteltuja leikkipuistoja ei vielä tuolloin oltu toteutettu. Saneeraukset tulee suoritetuksi kesällä 2025, jonka jälkeen kysely tullaan toteuttamaan. Näin saadut vastaukset kuvaa paremmin saavutettua lopputulosta eikä keskeneräisyyttä.

Liikelaitosten tulosalueen tavoitteeksi on määritelty toimiva jätevedenpuhdistamo ja sen lupaehtojen täyttyminen.

- Mittariksi on määritetty lupa-arvojen mittaustuloksien keskiarvo jää alle raja-arvoja. Tarkastuslautakunta toteaa, että mittari ja toteuman selvitys on vaikeaselkoinen ja näin vaikea arvioida.
- Kuudesta mitatusta lupa-arvosta kokonaisfosfaatin keskiarvo oli sama kuin lupaehtojen yläraja ja näin ollen tämän arvon kohdalla tavoitetta ei saavutettu. Lupa-arvoista 5 alitti raja-arvot. Mittarissa määritellään, että jos 5 lupa-arvoa jää alle raja-arvojen on tavoite onnistunut 75%:sesti.
Arvoja mitataan ja seurataan kuukausittain. Mikäli ylitystrendi on jatkuvaa on siihen reagoitava ja etsittävä ratkaisut saattaa arvot lupaehtojen mukaisiksi.

Asuinhuoneistot ja -rakennukset sekä tilapalvelut tulosalueen tavoitteeksi on määritetty kiinteistöjen ylläpito on suunnitelmallista sekä talousarvion toteutuminen suunnitellusti.

- Mittarina toimii kiinteistöjen ajantasaiset kuntoarviot ja PTS:sät sekä talousarvion toteutuminen suunnitellusti. Tarkastuslautakunta toteaa, että tavoitteet ovat toteutuneet.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Johanna Mäkelä
Päätösehdotus	Kunnanhallitus hyväksyy edellä esitetyn koosteen toimielimien antamista vastineista ja saattaa sen edelleen valtuustolle sekä tarkastuslautakunnalle tiedoksi.
Päätös	Hyväksyttiin yksimielisesti.